

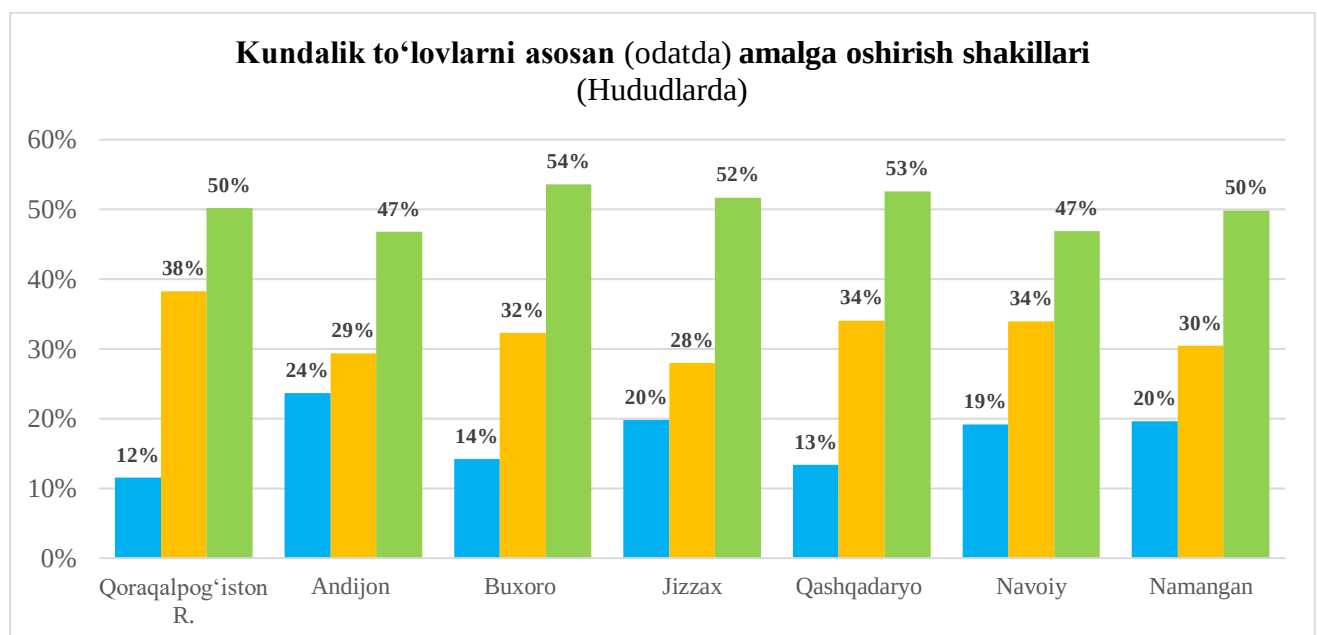
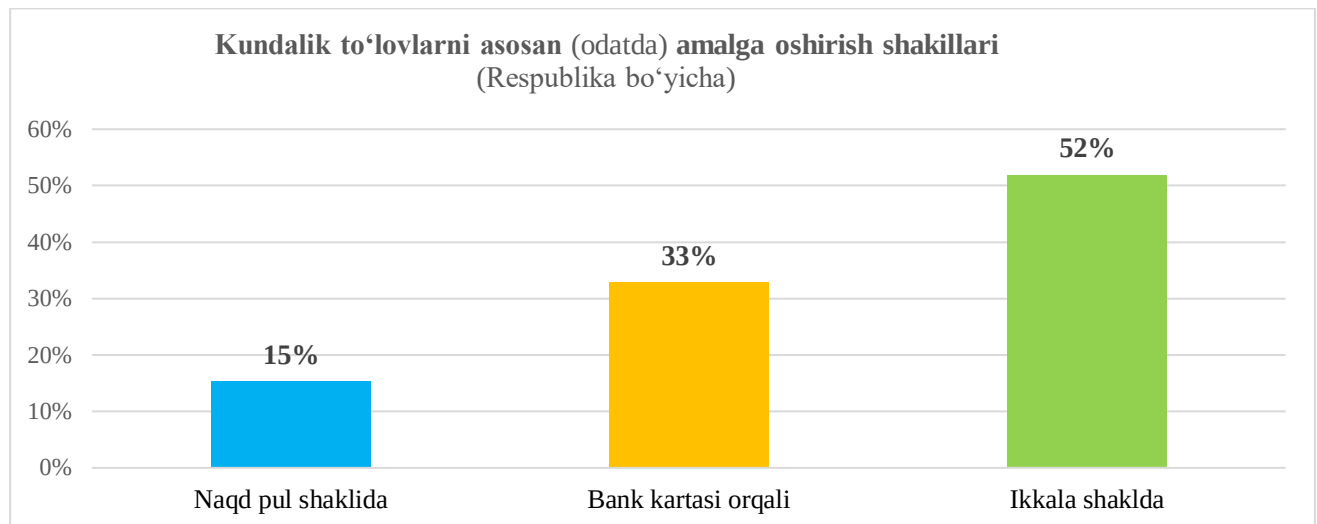
Naqd pul muomalasini tashkil etilishi, naqd puldagi hisob-kitoblar holati yuzasidan so'rovnoma asosida jamoatchilik fikrini o'rganish bo'yicha ma'lumot.

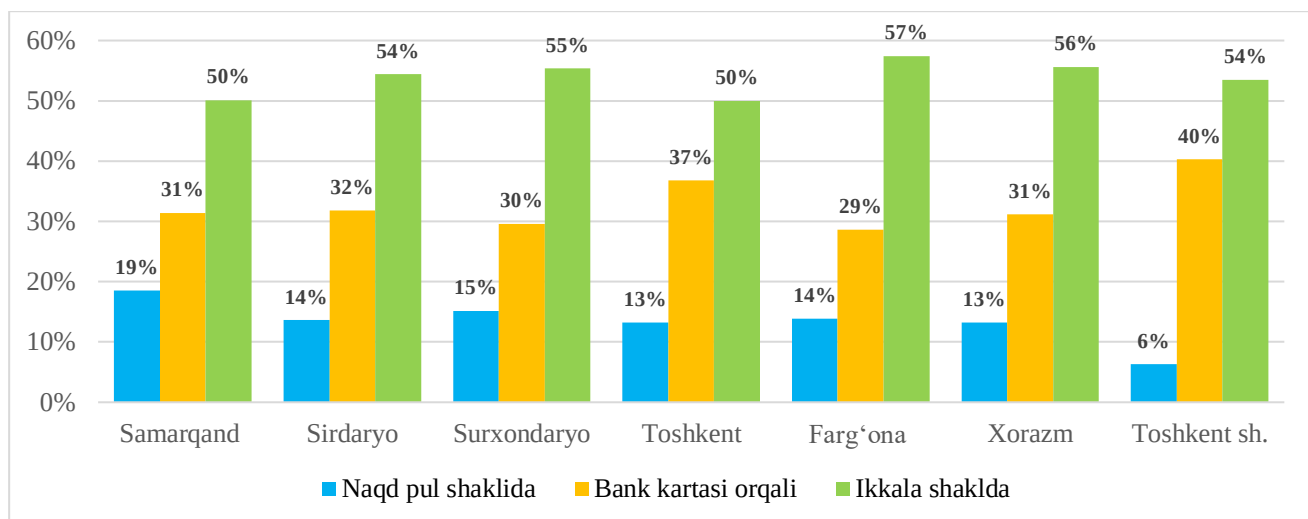
Joriy yilning iyun oyida O'zbekiston aholisi o'rtasida naqd pul muomalasining tashkil etilishi, naqd puldagi hisob-kitoblar yuzasidan elektron so'rovnoma o'tkazilib, unda **14 259 ta** respondent ishtirok etdi.

Navoiy viloyati va Toshkent shahri aholisi so'rovnomada faol qatnashgan bo'lsa, Samarqand, Qashqadaryo va Surxondaryo viloyatlarda faollik nisbatan pastroq bo'ldi.

Respondentlarning 52 foizini davlat xizmatchilari, 19 foizini xususiy sektor vakillari, 17 foizini byudjet tashkilotlari xodimlari tashkil qildi.

1. Aholi orasida kundalik to'lovlarni asosan (odatda) naqd pul shaklida amalga oshiruvchilar 15 foizni, bank kartasi orqali amalga oshiruvchilar 33 foizni va ikkala shaklda amalga oshiruvchilar 52 foizni tashkil etdi.

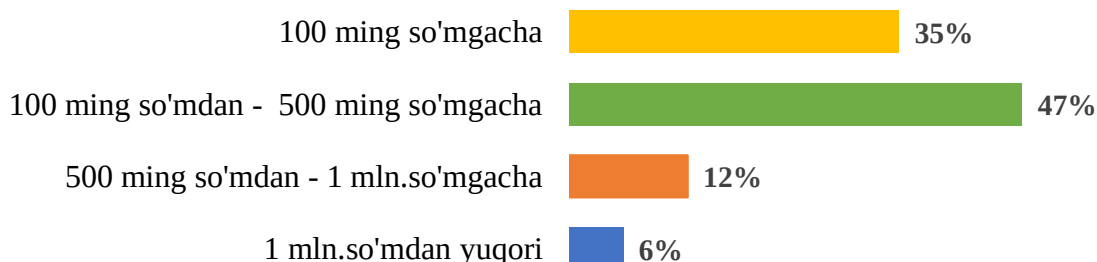

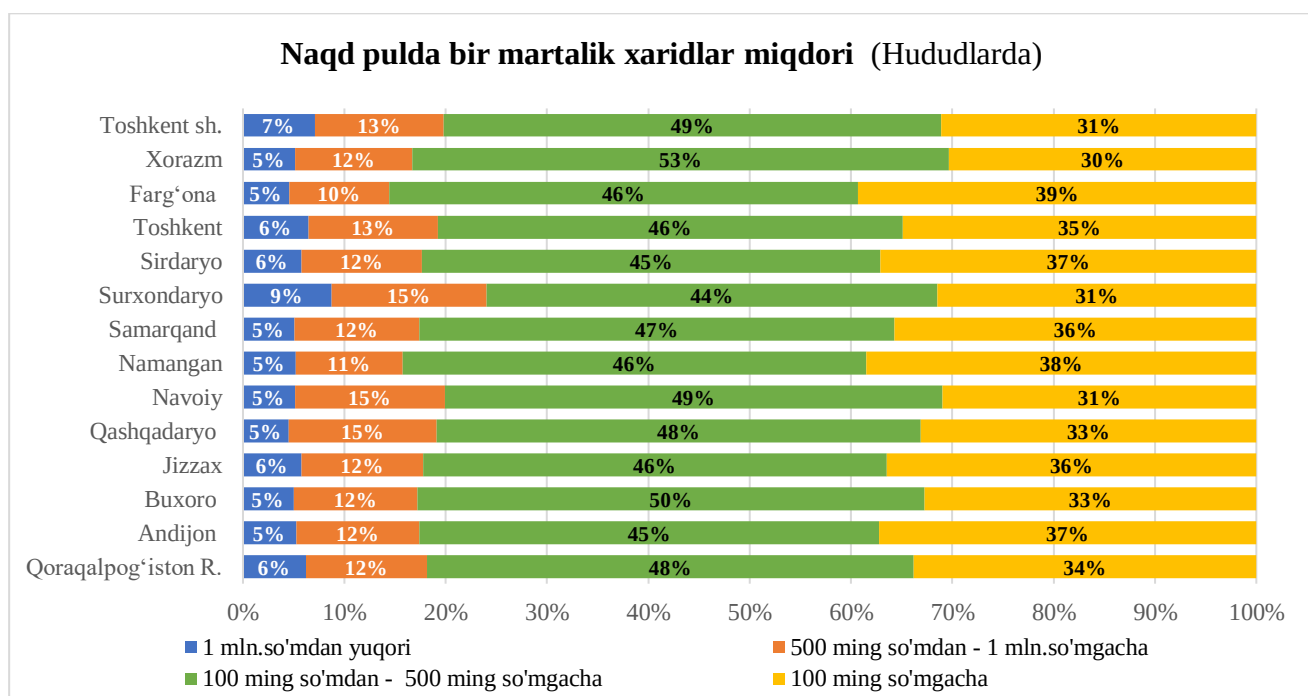
Natijalar kundalik xaridlarini asosan naqd shaklda amalga oshirayotgan aholimiz ulushi **Andijon, Jizzax, Namangan, Navoiy, Samarqand** viloyatlarida yuqori ekanligini ko'rsatmoqda.

2. Aholining naqd pul shaklidagi bir martalik xaridlari miqdori 100 ming so'mdan – 500 ming so'mgacha **47 foizni**, 100 ming so'mgacha **35 foizni**, 500 ming so'mdan – 1 mln.so'mgacha **12 foizni** va 1 mln.so'mdan yuqorisi **6 foizni** tashkil qildi.

Naqd pulda bir martalik xaridlar miqdori (Respublika bo'yicha)

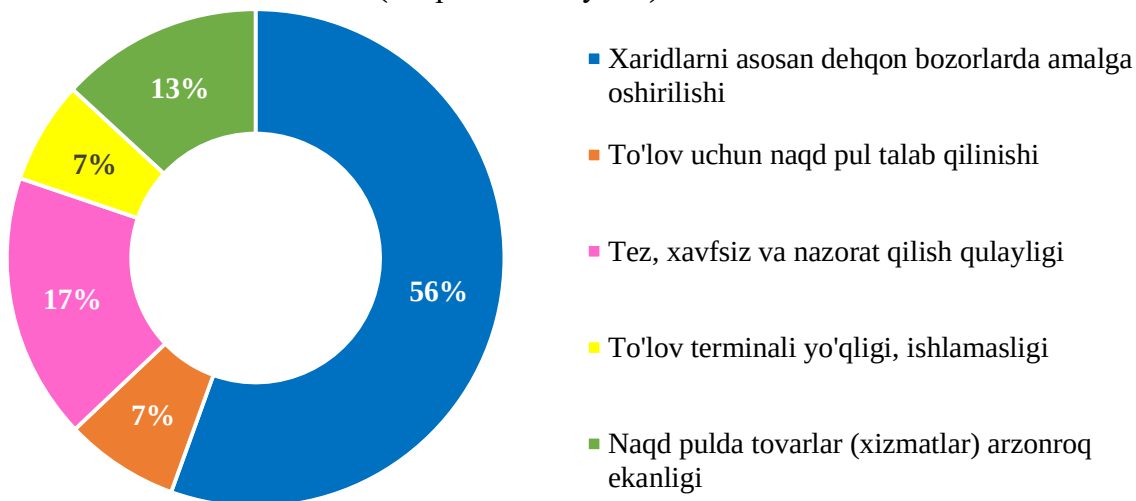

Naqd pulda bir martalik xaridlar miqdori (Hududlarda)

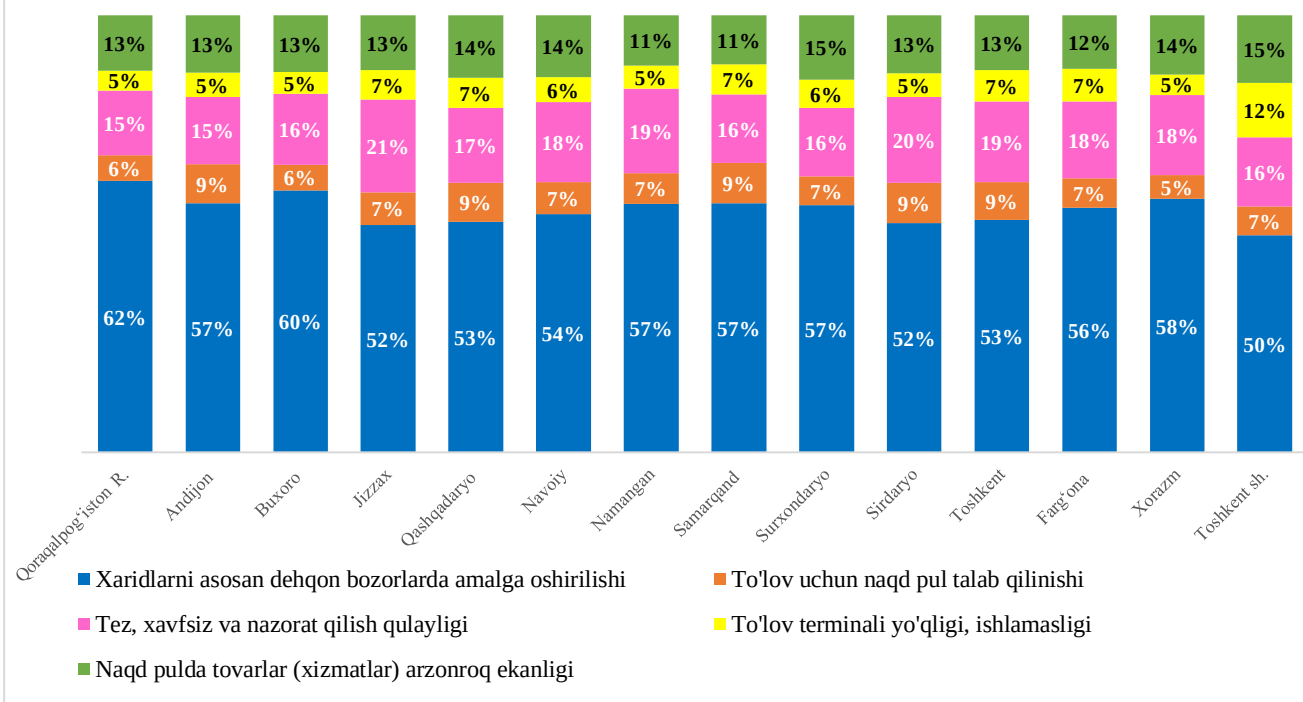

3. Tovarlar (xizmatlar) xaridini naqd pul shaklida amalga oshirish sababi bo'yicha respondentlarning **56 foizi** xaridlarni asosan dehqon bozorlarda amalga oshirishlarini, **17 foizi** tez, xavfsiz va nazorat qilish qulay ekanligini, **13 foizi** naqd pulda tovarlar (xizmatlar) arzonroq ekanligini, **7 foizi** to'lov uchun naqd pul talab qilinishini hamda yana **7 foizi** to'lov terminali yo'qligini va ishlamasligini ko'rsatgan.

Tovarlar (xizmatlar) xaridini naqd pul shaklida amalga oshirish sababi
(Respublika bo'yicha)

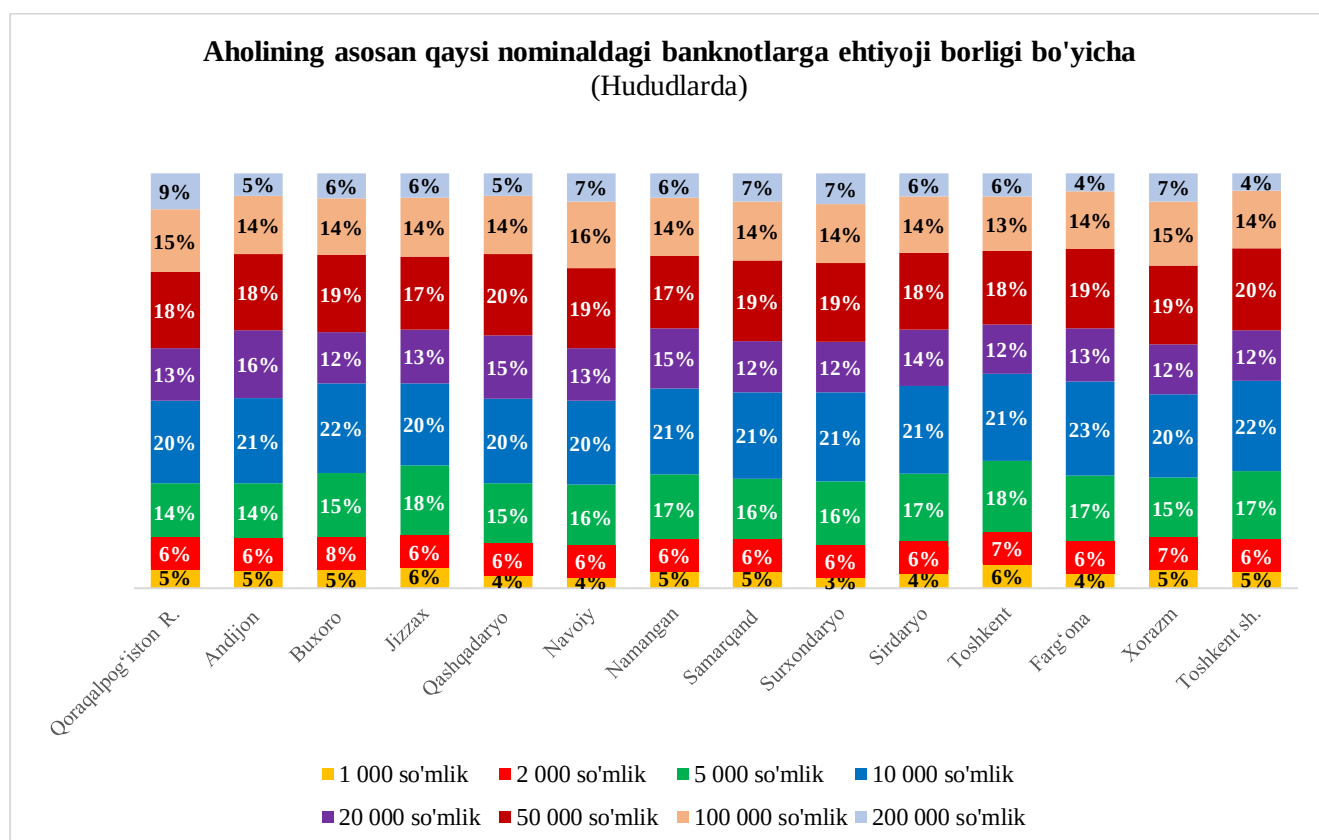
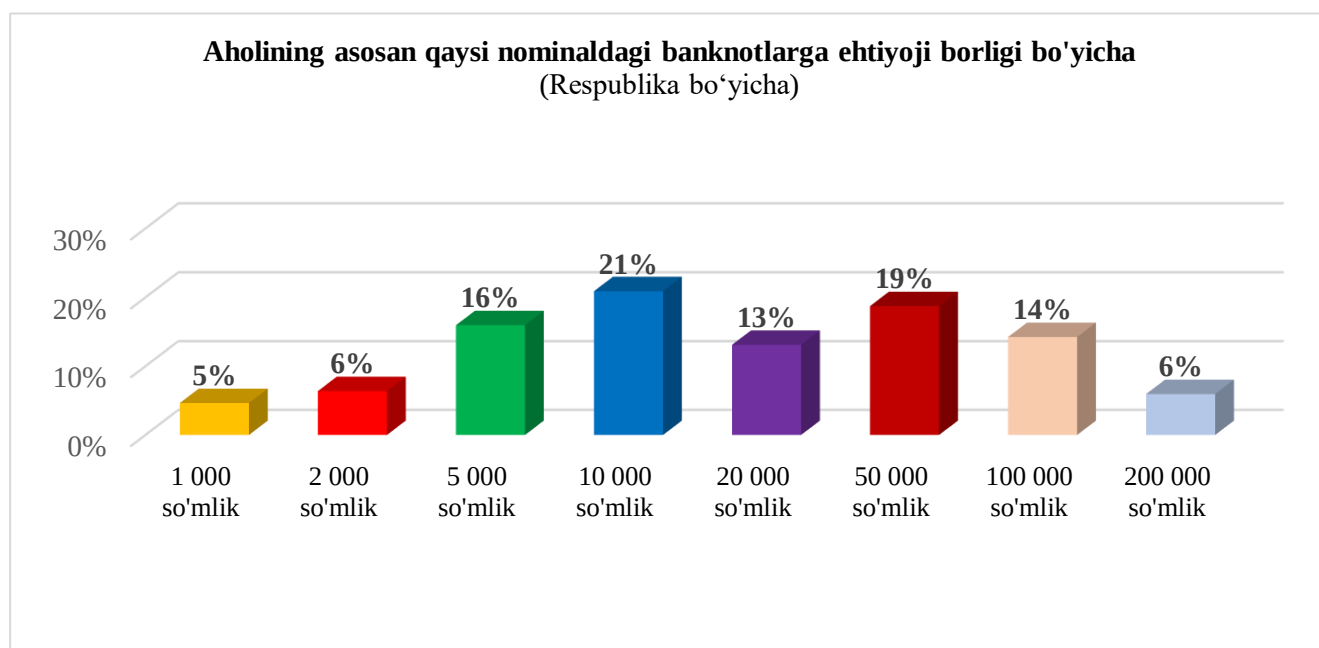
Tovarlar (xizmatlar) xaridini naqd pul shaklida amalga oshirish sababi
(Hududlarda)

To'lovlar uchun naqd pul talab qilish holatlari bo'yicha **Andijon, Qashqadaryo, Samarqand, Sirdaryo, Toshkent** viloyatlarida yuqori ko'rsatkich qayd etilgan bo'lsa, to'lov terminali yo'qligi yoki ishlamasligi holatlari Toshkent shahrida ko'p kuzatilayotganligini ko'rish mumkin.

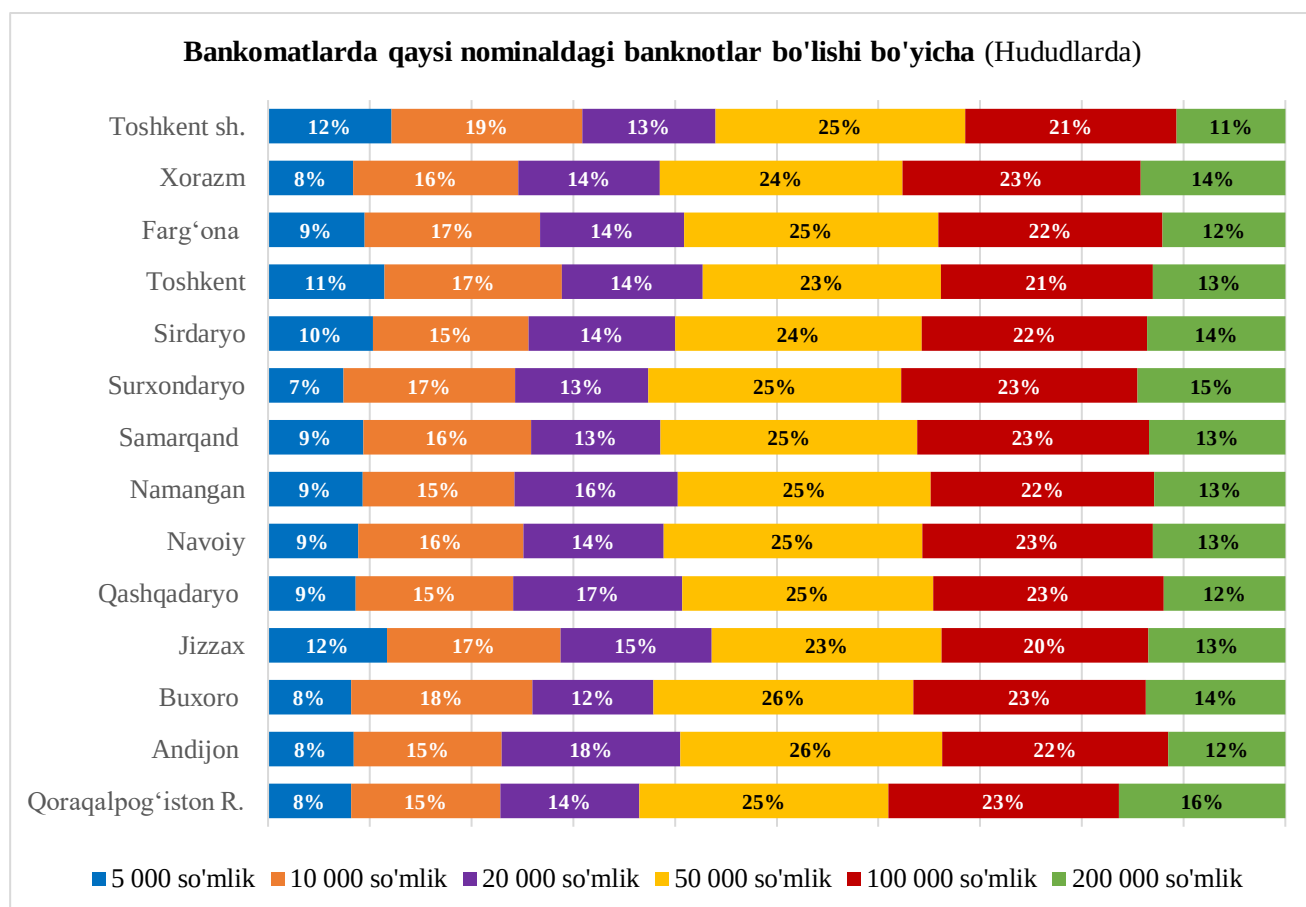
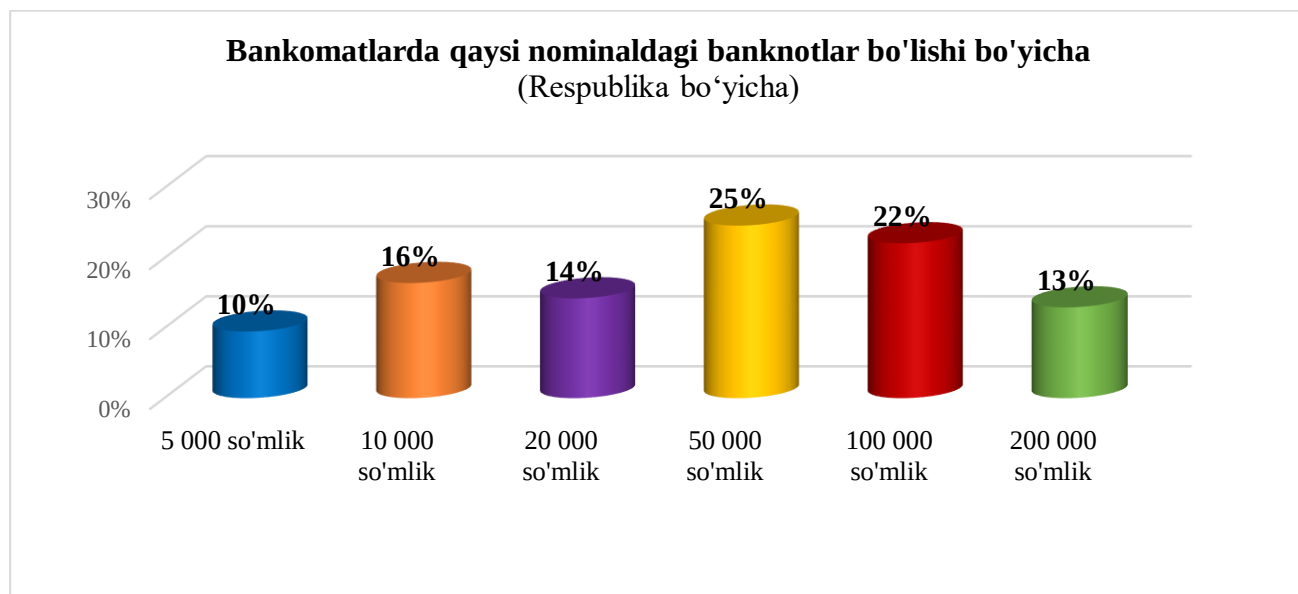
4. Respondentlar tomonidan muomalada 10 000, 50 000, 5 000, 100 000 va 20 000 so‘m nominaldagi pul belgilariga ehtiyoj nisbatan yuqoriligi ma’lum qilingan.

Mazkur holat aholi naqd puldagi kundalik xaridlar va boshqa xarajatlari uchun asosan ushbu nominaldagi pullardan ko‘proq foydalanayotganligidan dalolat beradi.

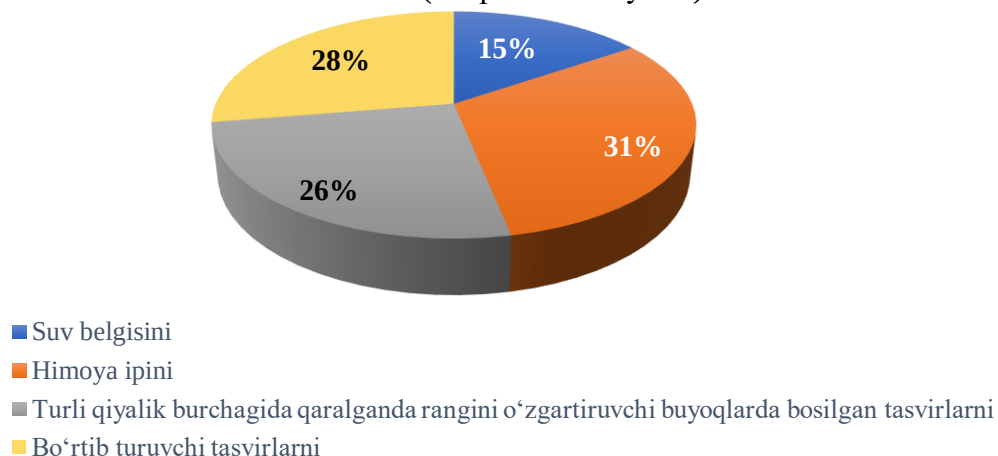
Viloyatlar qirqimida pul belgilarining nominali bo'yicha ehtiyoj aksariyat holatlarda 2-3 foizli oraliqda farqlansada, 10 000 so'mlik banknotlarga **Qoraqalpog'iston Respublikasi** aholisida, 20 000 so'mlik banknotlarga **Andijon viloyati** aholisida ehtiyoj nisbatan yuqoriroq bo'lganligini ko'rish mumkin.

5. Respondentlarning **25 foizi** bankomatlarda 50 000 soʻmlik, **22 foizi** – 100 000 soʻmlik, **16 foizi** – 10 000 soʻmlik, **14 foizi** – 20 000 soʻmlik banknotlar koʻproq boʻlishiga xohish bildirishgan.

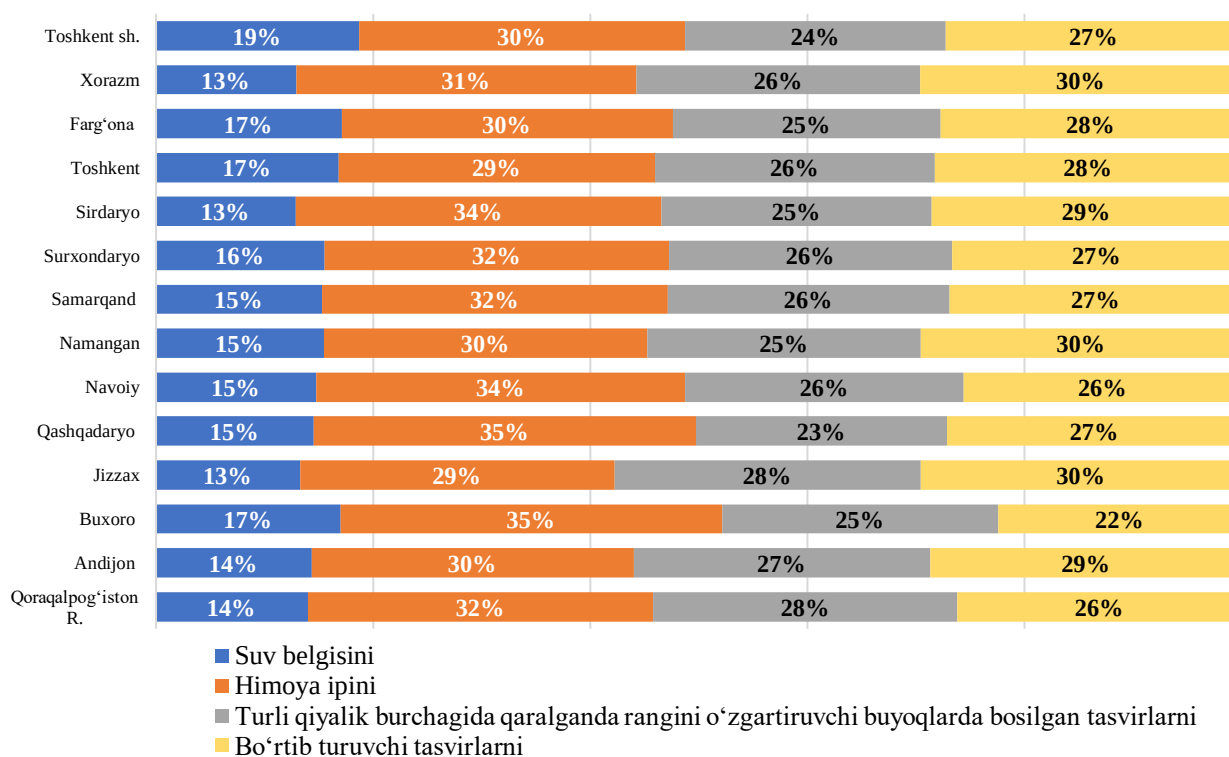

6. Banknotlar xaqiqiyiligini aniqlashda respondentlarning **31 foizi** – himoya ipini, **28 foizi** – boʻrtib turuvchi tasvirlarni, **26 foizi** – turli qiyalik burchagida qaralganda rangini oʻzgartiruvchi buyoqlarda bosilgan tasvirlarni hamda **15 foizi** – suv belgisini bilishini va ushbu himoya elementlariga e'tibor berishini ma'lum qilgan.

Banknotlar xaqiqiyiligini aniqlashda qaysi himoya elementlarini bilishi va e'tibor berishi (Respublika bo'yicha)

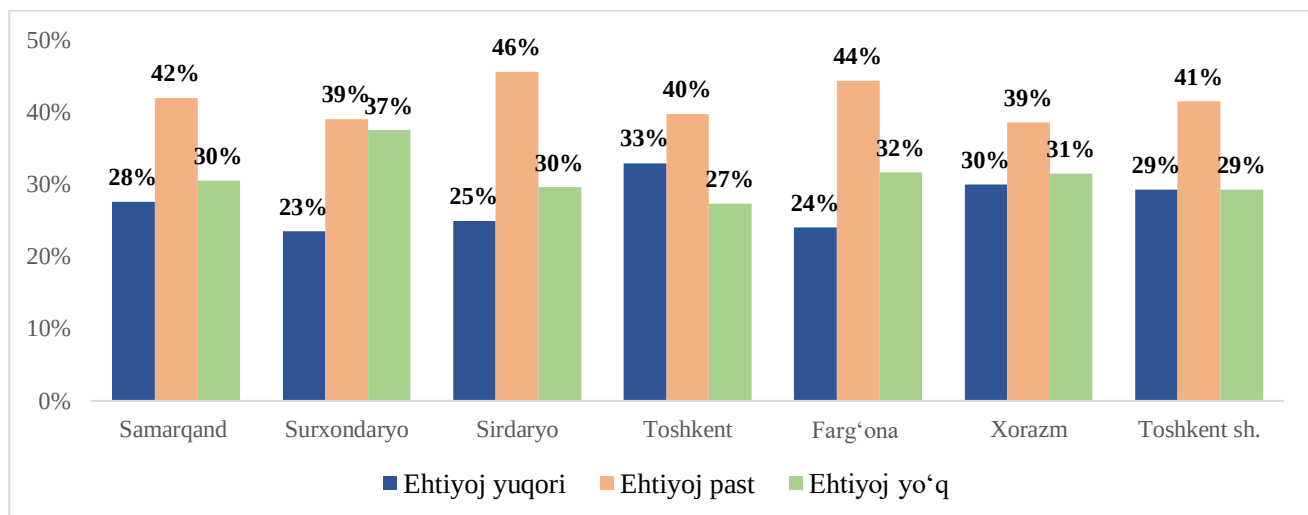
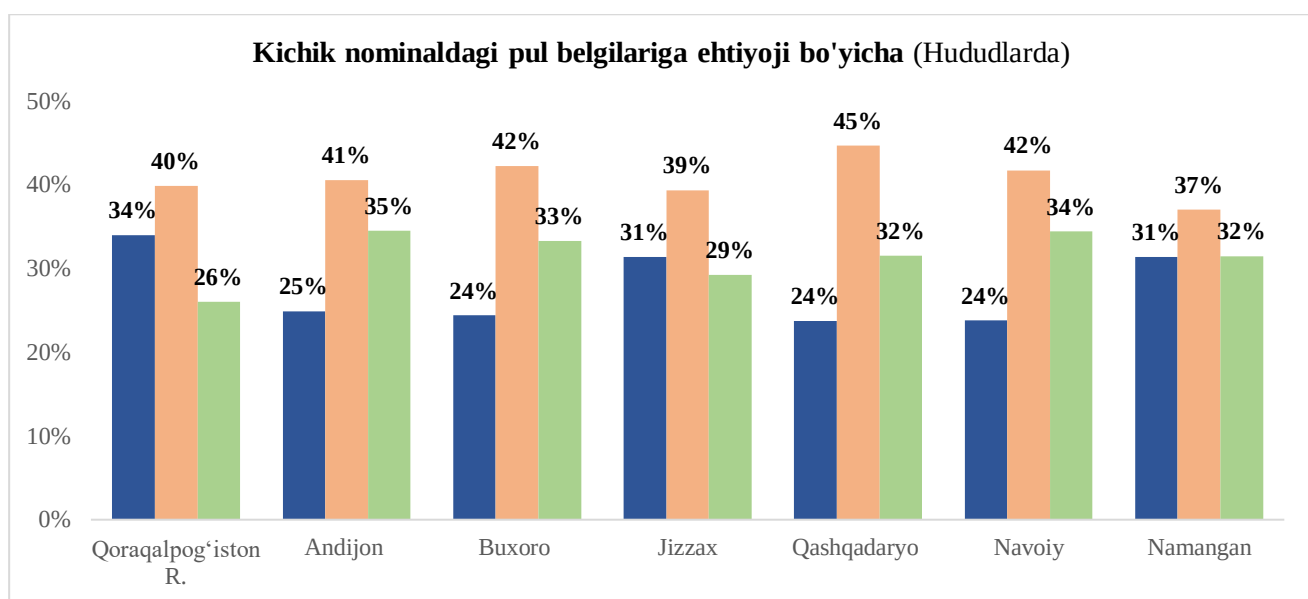
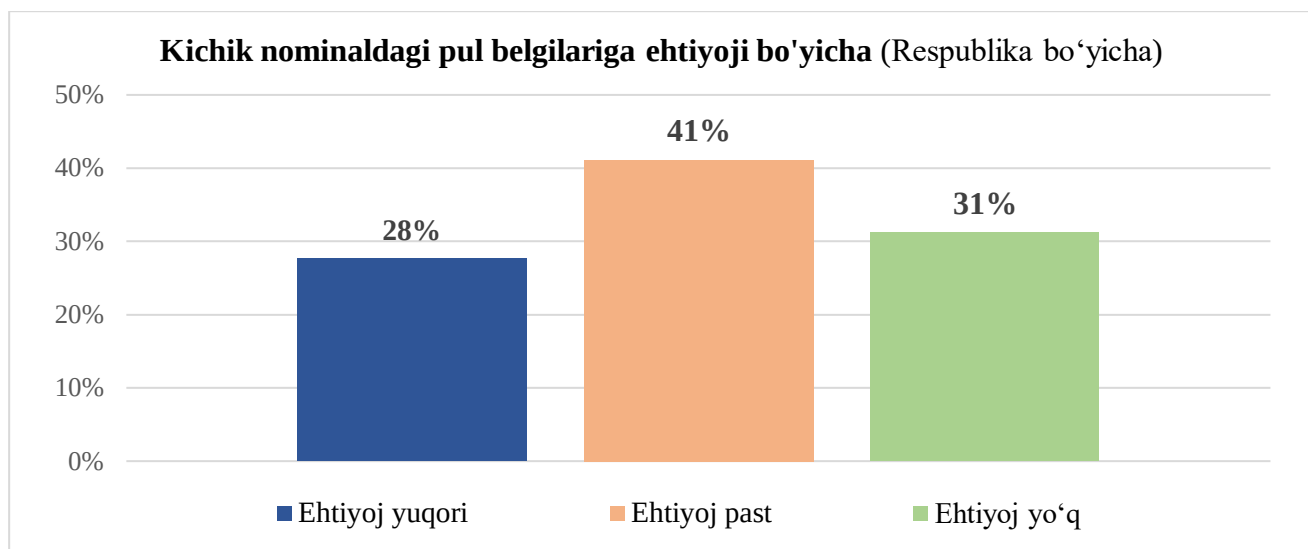

Banknotlar xaqiqiyiligini aniqlashda qaysi himoya elementlarini bilishi va e'tibor berishi bo'yicha (Hududlarda)

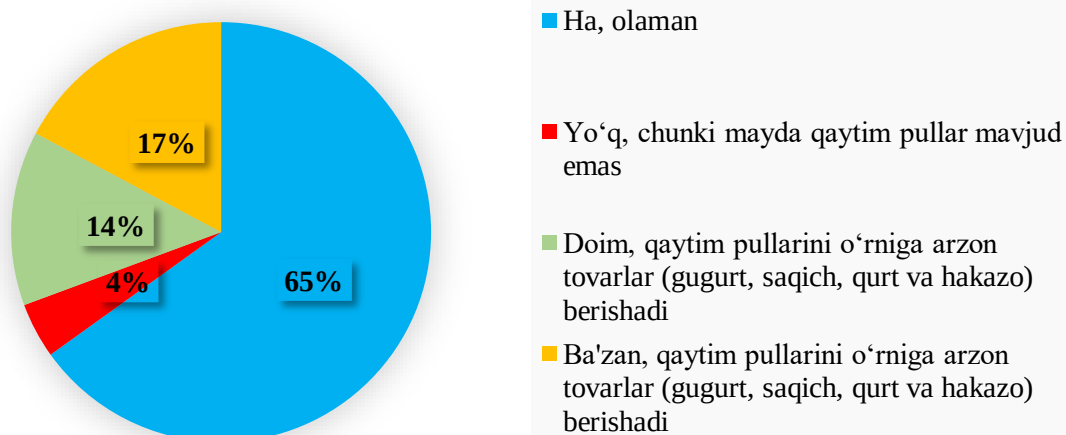
So'rovnoma natijalariga ko'ra aholimiz banknotlardagi suv belgisiga ko'p ham e'tibor qaratmasliklarini alohida qayd etgan holda, biroq bo'rtib turuvchi tasvirlarga, turli qiyalik burchagida qaralganda rangini o'zgartiruvchi buyoqlarda bosilgan tasvirlarga e'tibor berishlari aholimiz ancha sinchkovroq ekanligidan dalolat beradi.

7. Kichik nominaldagi pullarga (tangalar, 2000 so'mlik va 5000 so'mlik) respondentlarning **41 foizi** ehtiyoji pastligini, **31 foizi** ehtiyoji yo'qligini va **28 foizi** ehtiyoji yuqoriligini bildirdi.

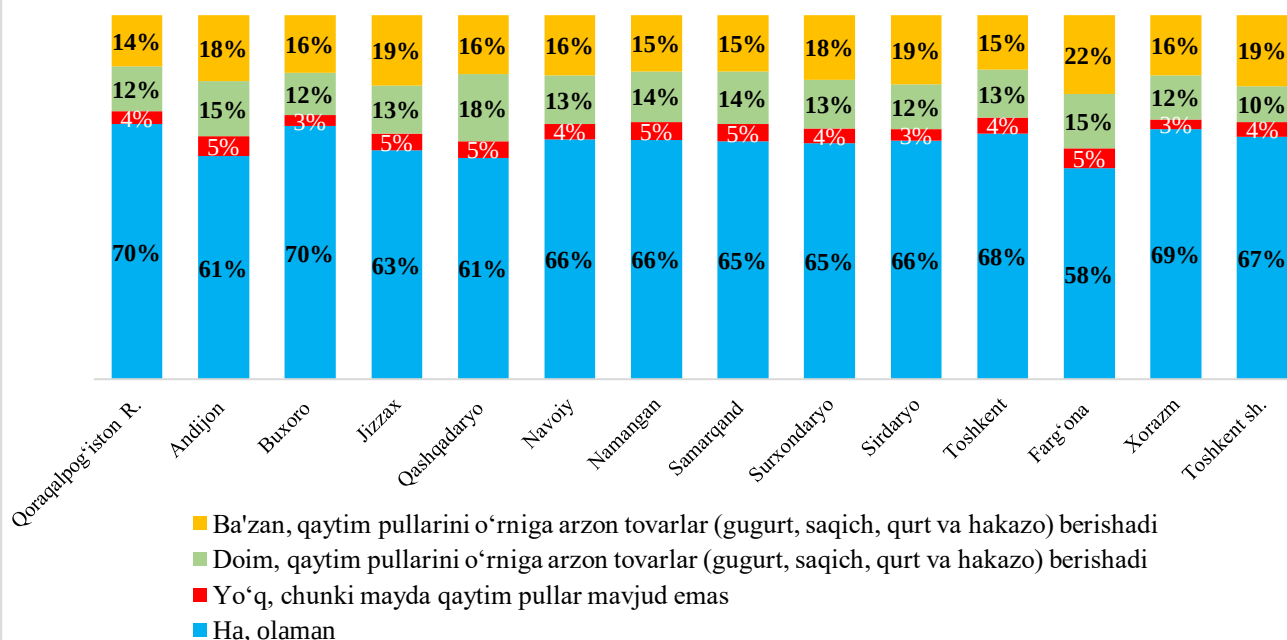

8. Respondentlar tomonidan do'konlarda naqd pulda tovarlar xarid qilganida **65 foizi** qaytim pullarini olishini, **17 foizi** ba'zan, qaytim pullarini o'rniga arzon tovarlar (*gugurt, saqich, qurt va hakazo*) berishini, **14 foizi** doim, qaytim pullarini o'rniga arzon tovarlar (*gugurt, saqich, qurt va hakazo*) berishini va **4 foizi** qaytim pullarini olmasliklarini, chunki mayda pullar yo'qligini bildirishgan.

Naqd pulda tovar xarid qilinganda qaytim pullarini olish holati (Respublika bo'yicha)

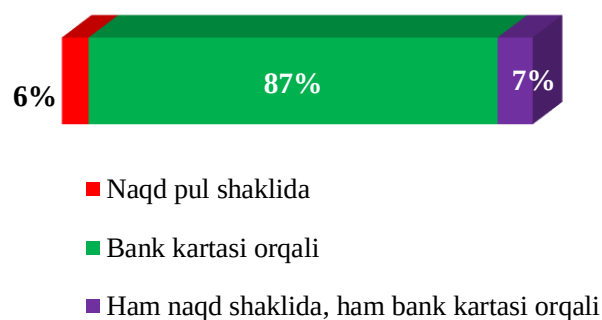

Naqd pulda tovar xarid qilinganda qaytim pullarini olish holati (Hududlarda)

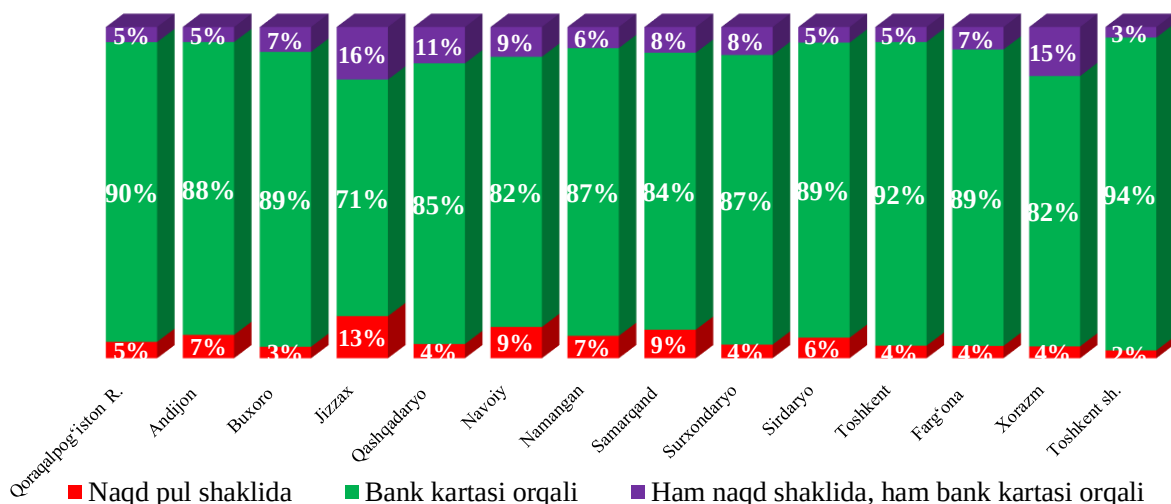

9. Ish xaqi to'lovlarining 87 foizni bank kartasi orqali, 7 foizni ham naqd pul shaklida, ham bank kartasi orqali hamda 6 foizni naqd pul shaklida olayotganligini bildirishgan.

Ish xaqi to'lovlarining qaysi shaklda olinishi holati (Respublika bo'yicha)

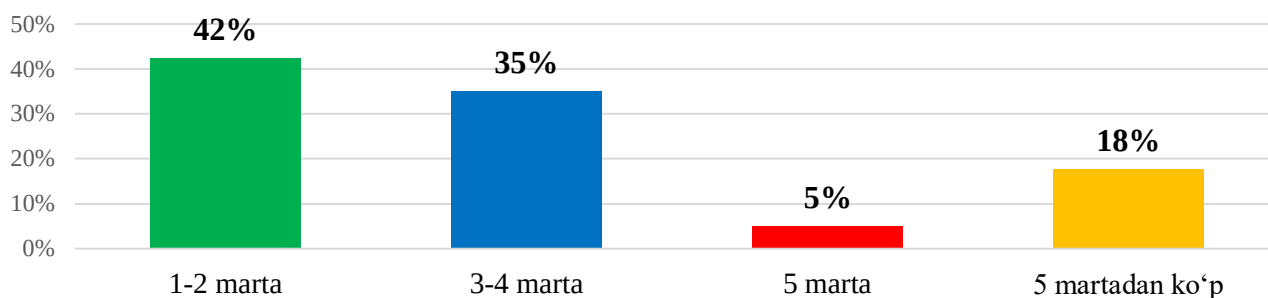

Ish xaqi to'lovlarining qaysi shaklda olinishi holati (Hududlarda)

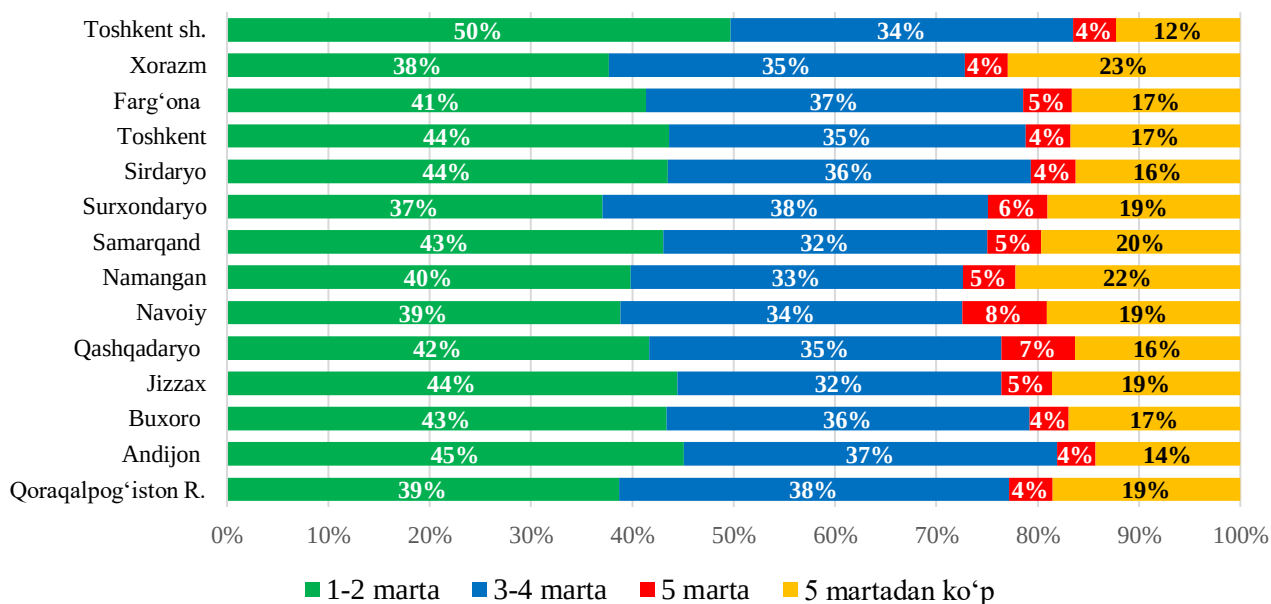

10. Bank kartalaridan naqd pul yechib olish holati o'rganilganda bir oyda o'rtacha 1-2 marotaba yechib oladiganlar **42 foizni**, 3-4 marotaba yechadiganlar **35 foizni** hamda 5 marotaba va undan ko'p yechadiganlar **23 foizni** tashkil etmoqda.

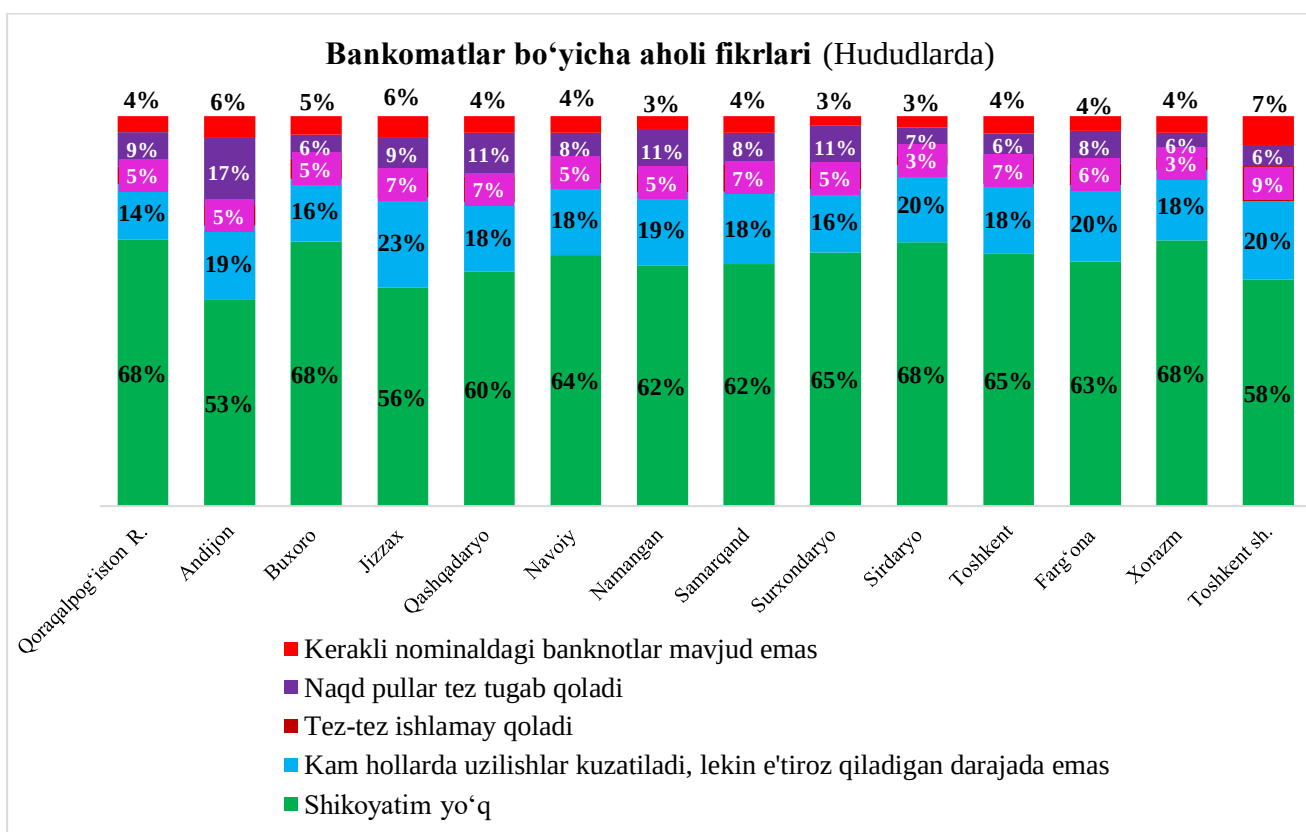
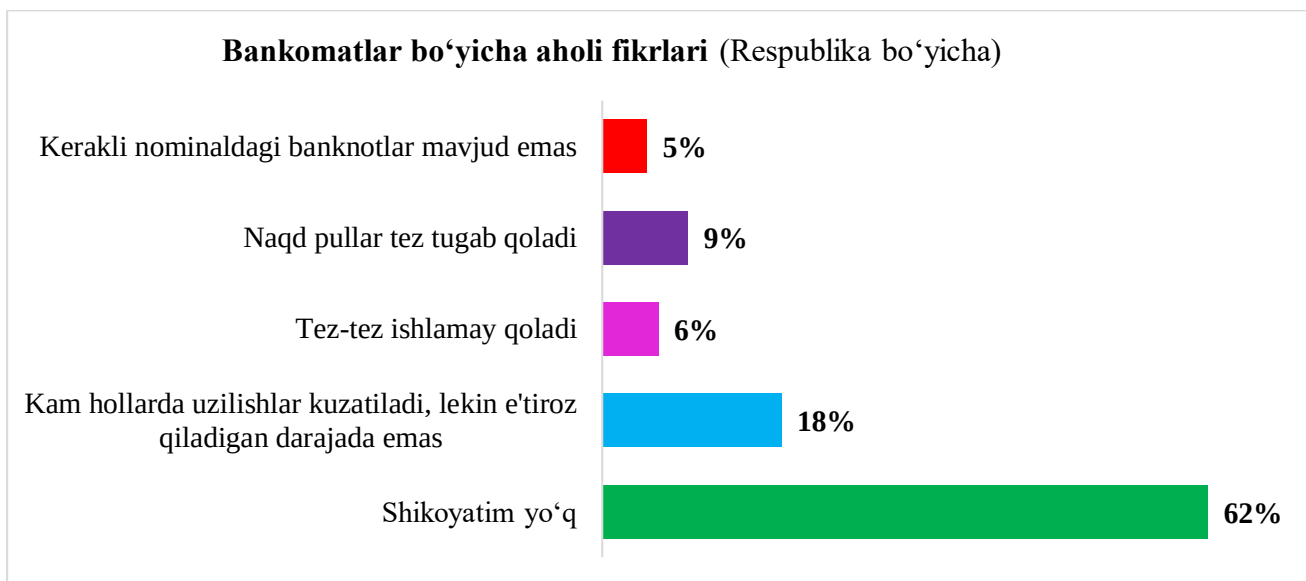
Bank kartadan bir oyda o'rtacha naqd pul yechib olish holati
(Respublika bo'yicha)

Bank kartadan bir oyda o'rtacha naqd pul yechib olish holati (Hududlarda)

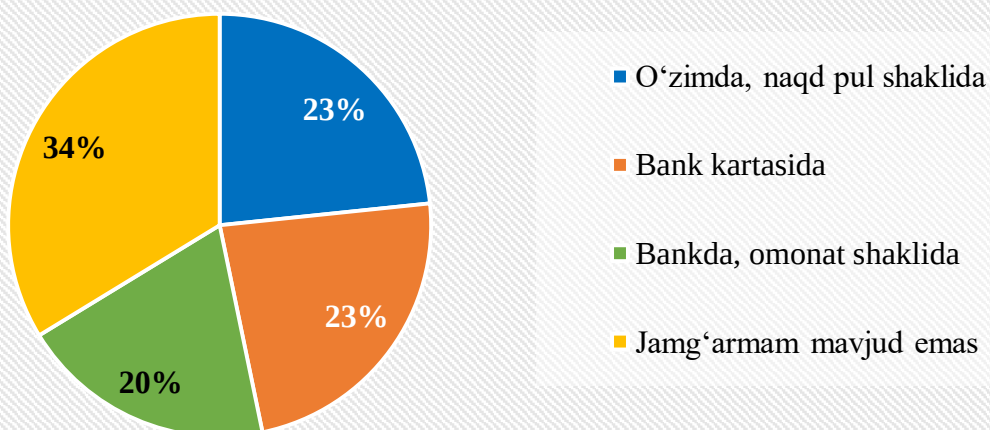

11. Aholining **62 foizi** bankomatlar bo'yicha shikoyati yo'qligini, **18 foizi** kam hollarda uzilishlar kuzatilishi, lekin e'tiroz qiladigan darajada emasligini va qolgan **20 foizi** naqd pullar tez tugab qolishi, tez-tez ishlamay qolishi hamda kerakli nominaldagi banknotlar mavjud emasligini bildirishgan.

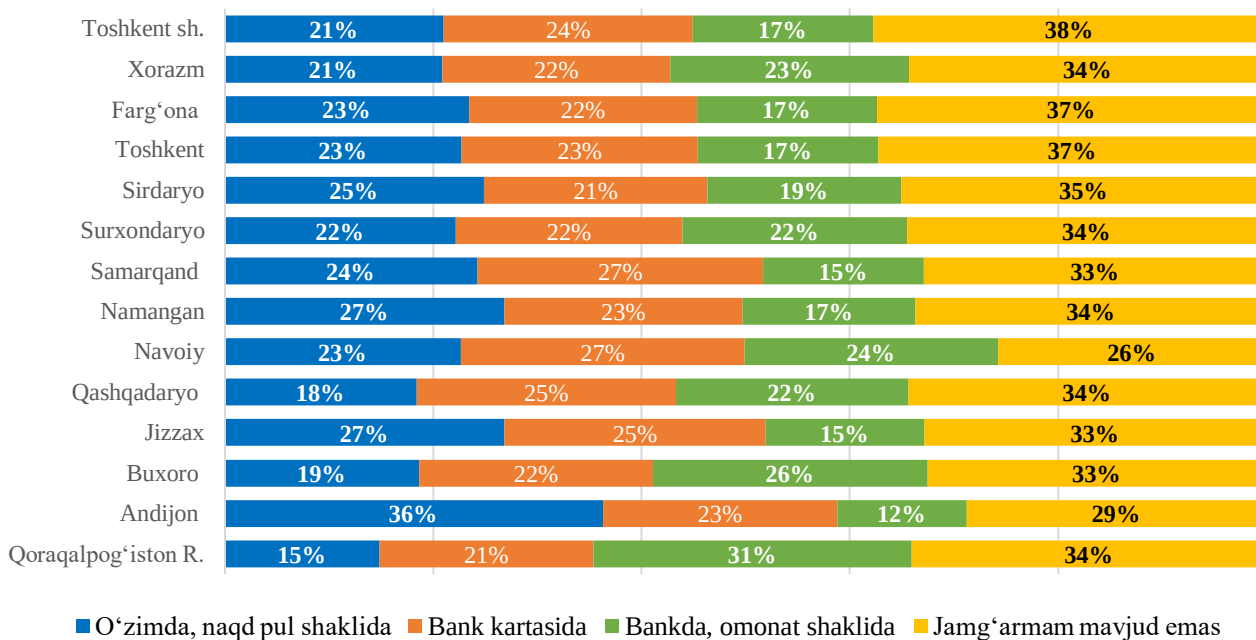

12. Aholi jamg'armalarini **23 foizini** o'zlarida naqd pul shaklida va shuncha qismi bank kartalarida, shuningdek **20 foizi** banklardagi omonat hisobvaraqlarda saqlashlarini bildirishgan bo'lsa, **34 foizi** jamg'armalari mavjud emas ekanliklarini ma'lum qilishgan.

Jamg'armani saqlash holati (Respublika bo'yicha)

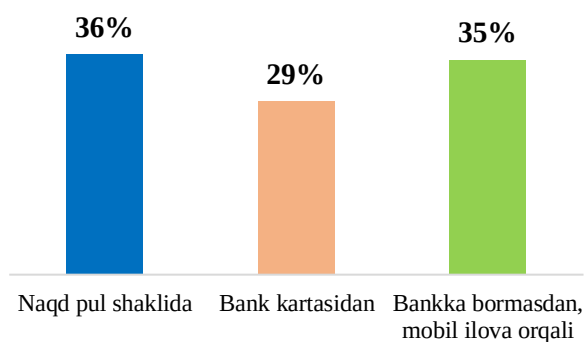

Jamg'armani saqlash holati (Hududlarda)

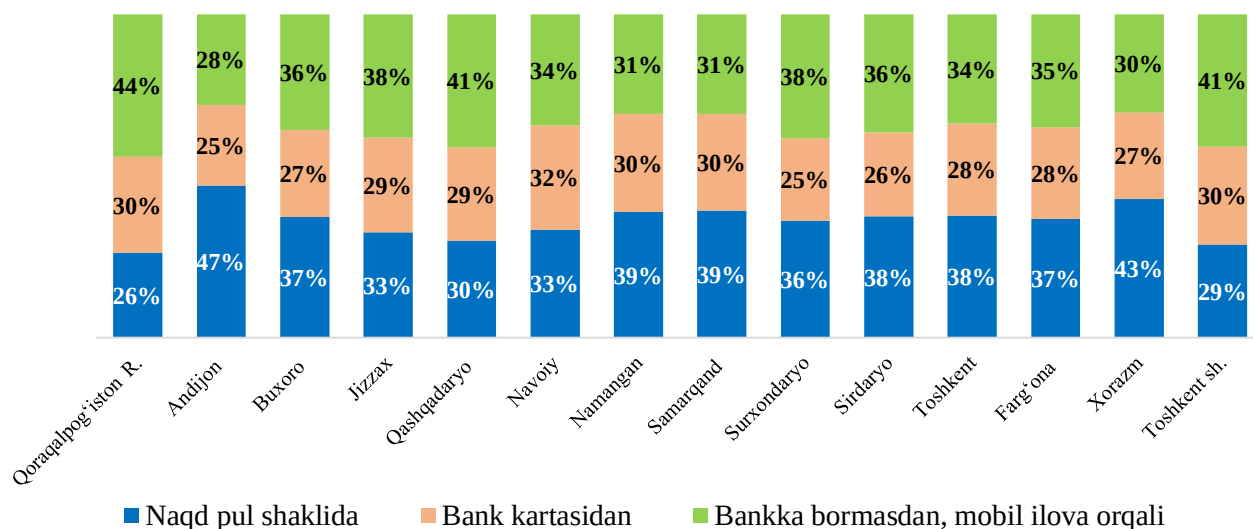

13. Aholining 36 foizi omonat mablag'larini bankka borgan holda naqd pul shaklida, **29 foizi** bank kartasidan hamda **35 foizi** bankka bormasdan, mobil ilovalar orqali shakllantirmoqda.

Omonatlarni shakllantirish holati (Respublika bo'yicha)

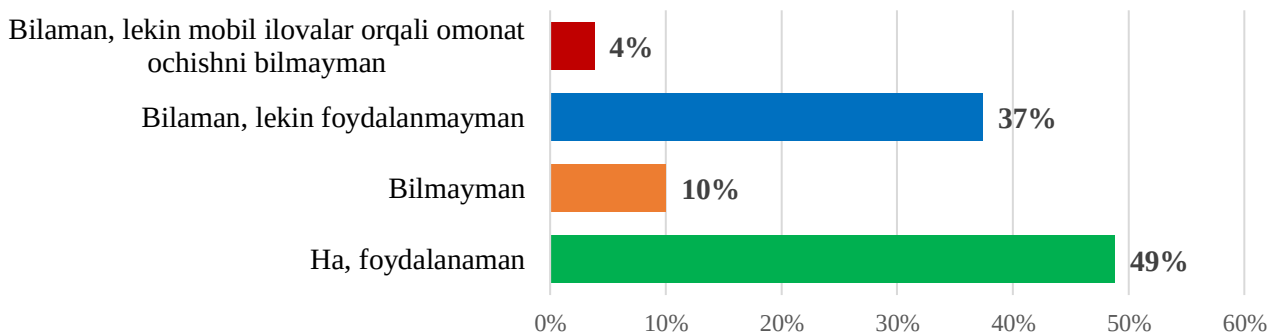

Omonatlarni shakllantirish holati (Hududlarda)

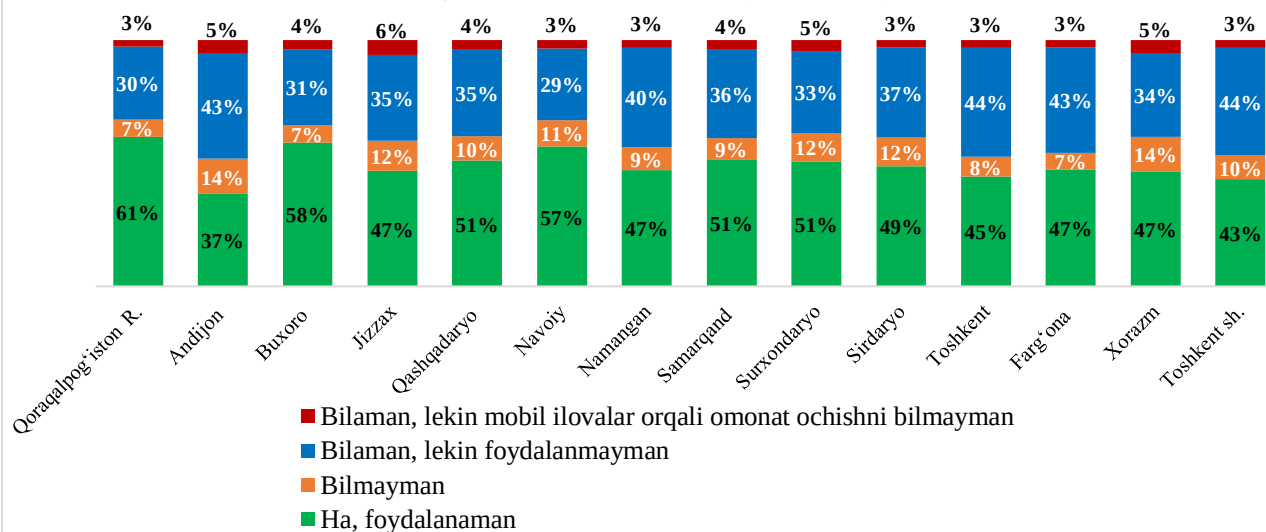

14. Aholining **49 foizi** banklarning mobil ilovalari orqali shakllantiriladigan omonatlarini bilishini, foydalanishini, **37 foizi** bilishini, lekin foydalanmasligini, **10 foizi** bilmasligini hamda **4 foizi** bilishini, lekin mobil ilovalar orqali omonat ochishni bilmasligini ma'lum qilishgan.

Respublika bo'yicha

Aholi banklarning mobil ilovalari orqali shakllantiriladigan omonatlarini bilishi va foydalanishi holatinasizmi (Hududlarda)

15. Bugungi kunda aholining 88 foizi kommunal to'lovlarni mobil ilovalar orqali to'lashmoqda.

